
ANTIKVARIAT MATS REHNSTRÖM

NYHETSBRÉV 278 BOKVÄSEN 8 MARS 2016

---

*Jakobsgatan 27 nb | Box 16394 | 103 27 Stockholm | tel 08-411 92 24 | fax 08-411 94 61
e-post: info@rehnstroem.se | www.matsrehnstroem.se*

ÖPPET TORSDAGAR 15.00–18.30

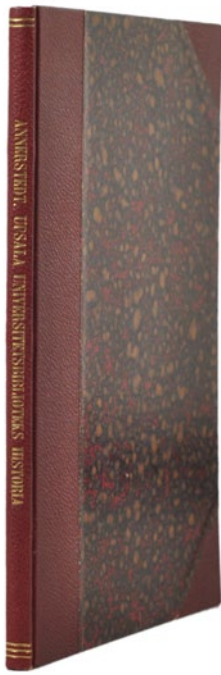
EFTER EN liten nyhetsbrevspaus återkommer antikvariatet med 25 nykatalogiserade bokväsentitlar i en blandning från ANNERSTEDT till WALLIN. En del av böckerna härrör från botanikprofessorn NILS FRIES och bland dessa finns såväl botaniska bibliografier som CARLANDERS *Svenska bibliotek och ex-libris*. Bokformgivaren och konstnären AKKE KUMLIEN är ett litet tema i nyhetsbrevet, dels två böcker som han formgivit, dels två skrifter om honom.

Artikelserien *En biblioteksman bland sina egna böcker* var början på J. Viktor Johanssons mer bibliofila författarskap och återfinns här i särtrycken från BLM i ett fint band som han själv beställt och givit bort.

Vi förbereder oss annars på *bokmässan i Armémuseum i Stockholm* den 16-17 april. Den kommer att vara öppen 11-17 på lördagen och 11-16 på söndagen.

Med vänliga hälsningar!

MATS REHNSTRÖM

1. ANNERSTEDT, C. **Upsala universitetsbiblioteks historia intill år 1702.** Sthlm, 1894. 119 s. Bra hklbd med marmorerade snitt. Främre omslaget medbundet och med dedikation till "vaktmäster Kasper Högberg från hans tacksamme chef författaren". Med Nils Fries exlibris och dennes diskreta inköpsanteckning i blyerts. ★800

Almquist Sveriges bibliografiska litteratur 2774. K. Vitterhets historie och antiqvitets akademien handlingar n.f. 12:2. Upplästes som inträdestal i akademien 1890, men är här kompletterat med nio bilagor med olika handskrifts- och bokförteckningar etc.

2. [Bergman] LUND, E. **Korta bibliografier.** II. Hjalmar Bergman. Sthlm, 1939. 64 s. Elegant om än obetydligt nött blått halvmarokängbd med upphöjda bind och endast putsade snitt (Bonniers bokbinderi). Omslaget medbundet. Ryggen lite mörknad. En del markeringar och kompletterande anteckningar i blyerts. Med Per A.

Sjögrens exlibris.

★500

Tryckt i 200 exemplar och tillägnad Stina Bergman. Publicerades ursprungligen i tidningen "B.M.F." 1937-38, men är här översedd och utökad.

3. [Bernström] **Bok- och bibliotekshistoriska studier tillägnade Gustaf Bernström 15/I 1947.** Uppsala, 1947. 166,(1) s. & plr. Ganska nött blått hfrbd med upphöjda bind och stänkta snitt. Omslaget medbundet. ★1500

Tryckt i 50 exemplar. Innehåller uppsatserna "En unik pärmstämpel på ett band som tillhört Fredrik 1" av Isak Collijn, "Holberg-samlingen i Göteborgs stadsbibliotek" av F. J. Billeskov Jansen, "Rigshofmester Joachim Gersdorffs bibliotek" av Carl S. Petersen, "Antonio Panizzi och British museum" av S. Hallberg, "Variantexemplar och tryckteknik. En undersökning av originalupplagan av C. G. Leopolds Oden, 1790" av J. Viktor Johansson, "Verdens störste lögnhals? Et kapitel av de litterære falskneriers historie" av Wilhelm Munthe och "Romerska bibliofiler" av Tønnes Kleberg.

4. **Boktryckeri-kalender 1895.** Tredje årgången. Under medverkan af framstående fackmän utgifven af Wald. Zachrisson. (Göteborg, 1895). (24),120,(25) s. & plr. Blått, obetydligt nött, oklbd med övre rött snitt och dekorerad främre pärm. Med E. Manhofs exlibris. ★350

De inledande och avslutande bladen utgörs av reklam för olika tryckerier, maskinleverantörer etc. Innehåller bland annat uppsatserna "Konsten att bära värja" av Carl Fr. Bernström, "Hvilka anspråk kunna ställas på en god tryckerifaktor" av Erik Oldenburg, "Skrifkonstens ursprung" av O. E. Lindberg, "Reklamen" av Albin Maria Watzulik och "Amerikansk satsteknik". Mycket ambitiöst sammanställd och utformad kalender!

5. BRING, S. E. **Svenskt boklexikon 1700-1829.** Riksdagshandlingar. Uppsala, 1961. 226 s. Oklbd. Omslaget medbundet. Bra exemplar. ★250

Skrifter utgivna av Svenska litteratursällskapet 32:2. Rikhaltig bibliografi där det bringas ordning i en stor mängd småskrifter från frihetstidens, den gustavianska tidens och Karl-Johantidens intressanta riksdagar. Här förtecknas skrifter av bland många andra Carl Gustaf Tessin, Anders Chydenius, Gustav III, Pehr Tham och August von Hartmansdorff.

6. BURY, R. de. **Philobiblon eller om kärleken till böckerna**. Med inledning, latinsk text och anmärkningar utgifven och öfversatt af Axel Nelson. Sthlm, 1922. xxv, (1 blank), I-LXXXIX, (1 blank), 147, (1 blank, 2) s. Pergamentbd med aningen bågnade pärmar och övre guldsnitt (N. B. Andersson, 1923). Främre omslag medbundet. Ryggen med förgyllt bokägarmärke nederst: "OAW" [?]. Med Tönnes Klebergs namnteckning och anteckningar i blyerts samt Nils Fries exlibris med hans diskreta inköpsanteckning i blyerts. ★1000

De röda anfangerna efter förlagor av Akke Kumlien. Richard de Bury (1287-1345) var biskop i Durham och ägde själv enligt ryktena fler böcker än alla Englands övriga biskopar tillsammans. "Philobiblon", som finns bevarad i en rad medeltida avskrifter, trycktes första gången i Köln 1473, dock från en undermålig avskrift. Den första vetenskapligt utförda upplagan utkom 1888 och detta är den första svenska översättningen.

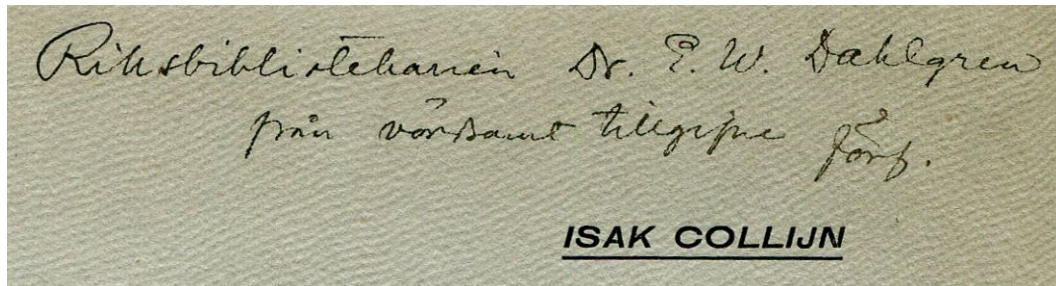
7. CARLANDER, C. M. **Svenska bibliotek och ex-libris**. Anteckningar. Andra omarbetade och tillökade upplagan. I-IV:1-2. Sthlm, (1896)-1904. (4), VII, (3), 467, (1) + (6), 412 + (8), 413-850, (1) + (2), 666, (1) + (8), 432 + (8), 433-989, (1), XCVIII s. & plr. Sex ganska nötta lila halvsaffianbd med upphöjda bind, olivgröna titel- respektive röda deltiteletiketter, liten blomformad guldörnering mitt på ryggarna och marmorerade snitt. Fina blommönstrade för- och eftersättsblad. Ryggarna aningen blekta, lite solkiga och med några skrapmärken. Titeletiketterna delvis nötta. Med Nils Fries exlibris. ★6500

Almqvist Sveriges bibliografiska litteratur 2613. Tryckt i en upplaga om 400 exemplar. Första upplagan utkom i tre volymer 1889-94. Arbetet som beskriver offentliga bibliotek, lånebibliotek och privata boksamlingar i Sverige från medeltid till 1900 avslutas med en förteckning över svenska bokbindare genom tiderna. I verket återfinns också många biografiska uppgifter rörande bibliotekariéer, boksamlare och bokbindare. Carlanders insats för den svenska bokhistorien är svår att överskatta och även om en mängd uppgifter saknas eller är ofullständiga är "Svenska bibliotek och ex-libris" ett mycket användbart uppslagsverk och fortfarande det bokhistoriska standardverket rörande Sverige.

8. COLLANDER, R. & ERKAMO, V. & LEHTONEN, P. **Bibliographia botanica fenniae 1901-1950**. Helsingfors, 1973. 646,(1) s. Bra blått klbd med stänkta snitt (Levins bokbinderi, Uppsala). Med Nils Fries exlibris. *1250

Acta soc. pro fauna et flora fennica 81. Nils Fries (1912-94) var professor i botanik vid Uppsala universitet. Han fullföljde släkttraditionen och studerade bland annat svampars fortplantning. Hans botaniska bibliotek var omfattande.

9. COLLIJN, I. **Bibliotheca "Collegii societatis Jesu in Suetia"**. Några bidrag till kännedomen om jesuiternas boksamling på Gråmunkeholmen. Särtryck ur Bibliografiska undersökningar. Festskrift tillägnad Claes Annerstedt den 7 juni 1914. Uppsala, 1914. s. 75-91. Häftad. Lätt nött. Med dedikation till E. W. Dahlgren. *350

Avslutas med en förteckning på 34 volymer som tillhört jesuitkollegiet i Stockholm och nu tillhör Uppsala universitetsbibliotek. Collijn efterträdde Dahlgren som riksbibliotekarie 1916.

10. DU RIETZ, R. E. **Den tryckta skriften, termer och begrepp**. Grunderna till bibliografin för biblioteken och antikvariaten, för bibliografer och textutgivare, för bokhistoriker och boksamlare. Uppsala, 1999. 388 s. Blått oklbd. Lätt nött och lite solkigt band. *450

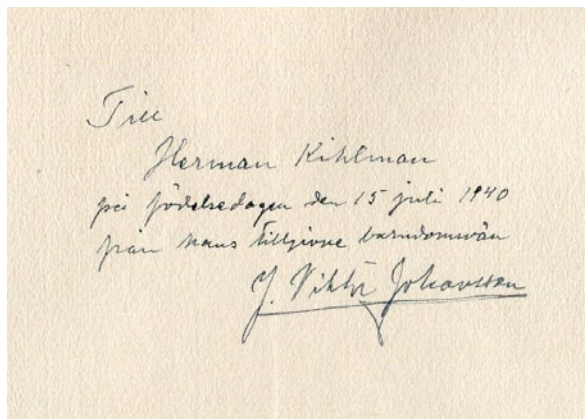
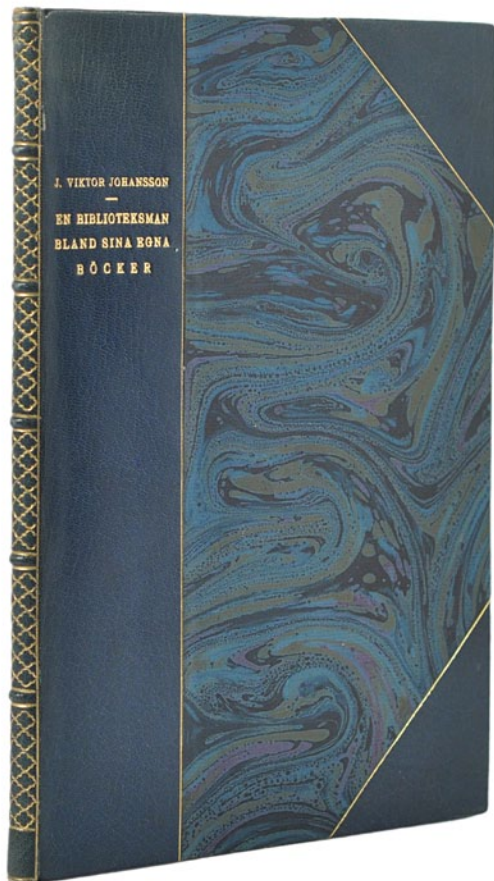
Standardupplagan i A5.

11. [Grijs] COLLIJN, I. **Paul Grijs. Uppsalas förste boktryckare 1510-1519**. Särtryck ur Uppsala universitetsbiblioteks minnesskrift 1621-1921. Uppsala, 1921. (2),42 s. Häftad. Främre omslag bitvis obetydligt blekt. Små veck i yttre hörnen. Med dedikation till Gustaf Adde. Ur Nils Fries bibliotek och med dennes diskreta inköpsanteckning. *300

Med en förteckning över Grijs produktion på s. 33-42. Den upptar 18 olika tryck.

12. JOHANSSON, J. V. **En biblioteksman bland sina egna böcker**. I-II. Särtryck ur Bonniers litterära magasin 1939-40. (Sthlm, 1939-40). s. 756-62 + 42-52. Elegant blått halvmarokängband med upphöjda bind och rikt guldornerad rygg samt titeln tryckt i guld på främre pärmen. Främre omslagen medbundna. Små nötmärken överst och nederst på ryggen. Med signerad dedikation på försättsbladet: "Till Herman Kihlman på födelsedagen den 15 juli 1940 från hans tillgivne barndomsvän". *800

En omarbetad version ingår i "Försvaret för boksamlaren". Detta exemplar är uppenbarligen inbundet efter författarens önskemål.

12.

13. KROK, T. O. B. N. *Bibliotheca botanica suecana*. Ab antiquissimis temporibus ad finem anni 1918. Svensk botanisk litteratur från äldsta tider t.o.m. 1918. Uppsala, 1925. Porträtt, xvi, 799 s. Bra grönt klbd med stänkta snitt (Levins bokbinderi, Uppsala). Ryggen och bakre pärmens övre del lite blekta. Enstaka diskreta markeringar och anteckningar i blyerts. Inklustrad tryckt förlagslapp nedtill på titelbladet. Med Nils Fries exlibris. ★1800

Bibliografin utgavs efter författarens bortgång av F. R. Aulin och C. A. M. Lindman. Krok hade testamenterat 6000 kr som skulle användas till renskrivning, komplettering, ett systematiskt register och verkets utgivande. Men det visade sig vara ett digert arbete att bringa reda i de fem kartonger med manuskript som Krok hade lämnat efter sig. Han hade varit sysselsatt med bibliografin under närmare 70 år. Efter ytterligare penninggåvor lyckades man ändå ge ut den fyra år efter Kroks död. Av den inklustrade förlagslappen framgår det att G. Rönnells förlag tagit över distributionen. Nils Fries (1912-94) var professor i botanik vid Uppsala universitet. Han fullföljde släktraditionen och studerade bland annat svampars förtplantning. Hans botaniska bibliotek var omfattande.

14. [Kumlien] Akke Kumlien som bokkonstnär. Sthlm, 1945. 181, (7) s. Med illustrationer i texten & inklustrade tryckexempel. Något nött och aningen solkigt ohalvpergamentbd med blekt titeletikett i skinn och övre infärgat snitt. Omslaget medbundet. Ryggen med liten skada allra nederst. Prydlig dedikation till Hjalmar Elger från Akke Kumlien och ett signerat tackkort från honom skrivet 1934. ★400

Tryckt i 1000 exemplar, varav detta är nummer 432. Innehåller en inledning av Erik Wettergren, "Bokstavskonstnären" av Bror Zachrisson, "Omslagstecknaren" av Georg Svensson och "Typografen" av Anders Billow. Den sistnämnda var också redaktör för verket. Hjalmar Elger var bokhandlare i Stockholm och hade uppenbarligen studerat i Lund samtidigt som Akke Kumlien.

15. [Kumlien] GRAM, MAGDALENA. **Bokkonstnären Akke Kumlien.** Tradition och modernitet, konstnärsidentitet och konstnärsroll. A.a. Sthlm, 1994. 273,(1 blank,1) s. Oklbd med en aningen solkigt skyddsomslag. *250
Rikt illustrerad och vackert formgiven. Med huvudkapitlena: "Typografisk tradition och bokkonst i olika länder", "Akke Kumliens väg", "Teoretiska och tematiska perspektiv" och "Akke Kumliens verk i närmare belysning".

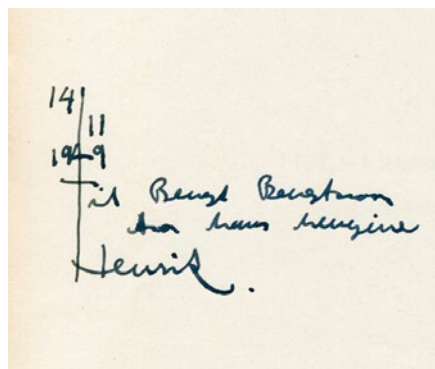

16. NISSEN, C. **Die botanische Buchillustration.** Ihre Geschichte und Bibliographie. Zweite Auflage. Durchgesehener und verbesserter Abdruck der zweibändigen Erstauflage ergänzt durch ein Supplement. Weinheim & Nürnberg, 1966. x,(2),264,(4),1-316,1-97 s. Ngt nött grönt oklbd med blekt rygg och kantstötta hörn. Skyddsomslaget ngt nött och med revor i yttre hörnen samt en reva på baksidan. Med Nils Fries exlibris och diskreta inköpsanteckning i blyerts. *3000

Första upplagan utkom 1951. Innehåller dels en historisk översikt, dels en lika omfattande som användbar bibliografi. Nils Fries (1912-94) var professor i botanik vid Uppsala universitet. Han fullföljde släktraditionen och studerade bland annat svampars fortplantning. Hans botaniska bibliotek var omfattande.

17. PARK, H. **Moderne danske bindtyper.** Köpenhamn, 1949. (53) s. Häftad. Omslaget aningen nött och med några minimala revor. Ryggen lite blekt och främre omslag med en svag fläck. Fint utformad dedikation till Bengt Bengtsson. *500

Med fina bokbandsillustrationer och ett antal instruktiva illustrationer i svartvitt.

18. RUDBECK, J. **Beskrivande och illustrerad förteckning över de upplagor av Sveriges landskapslagar, landslagar och stadslagor som av trycket blivit utgivna intill dess Sveriges rikets lag blev gillad och antagen på riksdagen år 1734.** Bibliografi. Sthlm, 1915. (6),VIII,84,(1) s. & 1 liten tryckt rättelselapp. Häftad. Främre omslag delvis lite mörknat. Inlagan delvis ouppskuren. *850

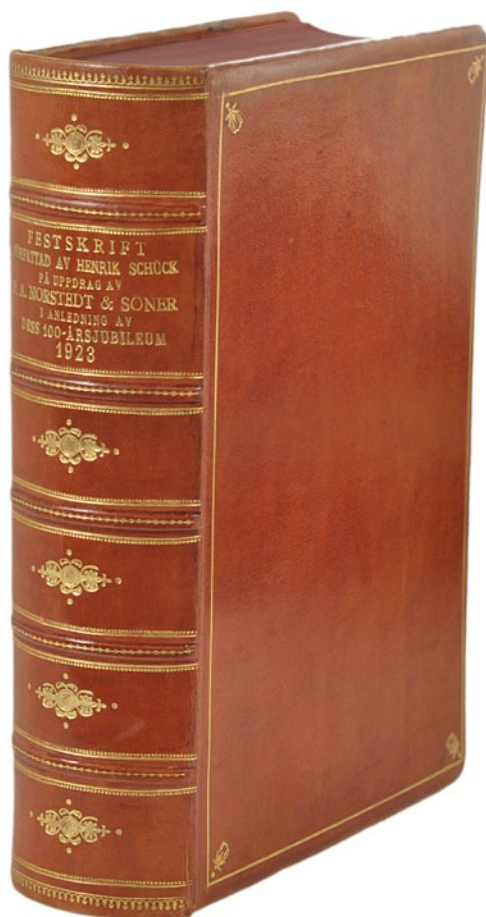
Tryckt i 350 exemplar, varav detta är nummer 288. Praktfullt och mycket rikt illustrerat tryck av Bröderna Lagerström av en mycket välgjord bibliografi som är det självklara standardverket på området.

19. SÆLAN, T. **Finlands botaniska litteratur.** Till och med år 1900. Helsingfors, 1916. XI,(1 blank),633 s. Bra blått klbd med stänkta snitt (Levins bokbinderi, Uppsala). Med Nils Fries exlibris. *1250

Acta societatis pro fauna et flora fennica, 43, n:o 1. Nils Fries (1912-94) var professor i botanik vid Uppsala universitet. Han fullföljde släktraditionen och studerade bland annat svampars fortplantning. Hans botaniska bibliotek var omfattande.

20. [Salvius] SCHÜCK, H. **Lars Salvius, minnesteckning.** Sthlm, 1929. 207 s. Aningen nött blått hfrbd med svagt upphöjda bind och övre infärgat snitt. Främre omslaget medbundet. *500

Lars Salvius (1706-73) var som boktryckare, förläggare, bokhandlare och publicist en centralgestalt i svenskt bokliv från 1740-talet till sin död. Han var länge både Vetenskapsakademiens och Linnés förläggare samt gav ut tidskriften "Lärda tidningar" 1745-73.

21. SCHÜCK, H. **Den svenska förlagsbokhandelns historia.** I-II. Festskrift på uppdrag av P. A. Norstedt & söner i anledning av dess 100-årsjubileum nittonhundratjugotre. Sthlm, 1923. (2 blanka,4),249,(1 blank,2) + (4),467,(1 blank,4) s. Brunt skinnbd med upphöjda bind, rikt guldornerad rygg, förgyllda ramverk på pärmarna och röda snitt (J. A. Hedmans bokbinderi, Uppsala). Främre omslag medbundet, liksom ett litet tryckt gåvokort. I rött skyddsomslag av klot med blekt rygg, vilket gör att bandet är helt oblekt.

★400

Akke Kumlien har tecknat omslaget och anfangerna samt ansvarat för verkets typografi. Detta är fortsatt en viktig källa rörande svensk förlags- och bokhandelshistoria, inte minst vad gäller 1500- och 1600-talen.

22. SJÖGREN, A. **Svenska boktryckareporträtt.** I. Sthlm, 1918. 27,(3) s. & plr. Häftad. Med dedikation till Mats Stenström. Bra ex.

★600

Allt som utkom. De avbildade porträtten är hämtade ur fältboktryckaren Peter Sohms samling i Kungliga biblioteket.

23. [Trolleholm] **Ex bibliotheca Trolleholmiaë.** I:I-IX-II:I-5. Lund, 1896-1911. 18 + 18 + 14 + 88 + 10 + 89,(1) + (2),19,(1 blank),20-21 + (2),63 + 132,(1,1 blank,1) + 4,1-316,(1) + 120 s. & 2 plr + 13 + 97 + 25 s. Två eleganta lackade och marmorerade skinnbd med upphöjda bind, rikt guldornerade ryggar, röda titeletiketter respektive gröna deltiteletiketter, förgyllda pärm-bårder, kantdekor och inre denteller samt marmorerade snitt (Hedberg). De tre utgivna omslagen medbundna i första volymen och alla fyra i den andra. Ryggarna ngt blekta och aningen nötta, mer i ytterfalsarna. Den löst bifogade del II:5 är häftad och med litet nagg i främre omslag och reva i det bakre. Enstaka diskreta markeringar. Ett uppslag i del I:III lite bruntonat. Med dedikationer till J. O. Wedberg och dennes stplr samt ett bifogat brev från Brandberg. Med Arvid och Rosa Hernmarcks guldpressade pärmexlibris. Ur Emil Hultmarks bibliotek.

★5000

Almquist Sveriges bibliografiska litteratur 4214. Utgiven och redigerad av Carl Trolle-Bonde. Tryckt i begränsad upplaga och i synnerhet är del I:VI mycket ovanlig. Innehåller översikter över slottsbiblioteket, Brandbergs omfattande katalog över den fina topografisamlingen och förteckningar över de olika arkiven och med avtryckta pergamenthandlingar, brev, dagböcker etc. ur de senare. Med ett extra insatt porträtt ur en tidskrift föreställande Carl Trolle-Bonde. Den avslutande del II:5, som är löst bifogad, innehåller en förteckning på gåvoexemplar till biblioteket.

24. WAHLSTRÖM, L. & HÄSSLER, E. **Bokbinderier i Stockholm under 1900-talet.** Hågkomster och uppgifter om bokbinderier i Stockholm under 1900-talet samlade av Edvard Hässler och Lars Wahlström, nedtecknade av den sistnämnde. Sthlm, 1998. 230 s. Grönt oklbd. *300

Stockholmsmonografier utgivna av Stockholms stad nr 134. Intressant och ovärderlig översikt ordnad efter firmor från Bernhard Anderssons bokbinderi till M. F. Åkerdahl bokbinderi AB. Med fylliga företagshistoriker men även utförliga uppgifter om många av de bokbindare som varit verksamma i de olika firmorna.

25. WALLIN, S. **Kuriositetskabinettet i Linköpings stifts- och landsbibliotek.** Katalog i anslutning till 1950-talets uppställning. Särtryck ur Linköpings biblioteks handlingar. Linköping, 1958. 112 s. & plr. Häftad och ouppskuren. Omslaget en aning nött. Bra ex. *225

Med en historisk inledning och därefter en förteckning som omfattar 266 föremål. Bland dessa märks grekiska vaser, vapen, glober, etnografika, dryckeskärl, runstavar och porträtt.